

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om transportservice

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om transportservice (RP 182/2024 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- grundlagsutskottet GrUU 1/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Kirsi Miettinen, kommunikationsministeriet
- lagstiftningsråd Liisa Leppävirta, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Antti Helin, finansministeriet
- överinspektör Meeri Blomberg, dataombudsmannens byrå
- ledande sakkunnig Susanna Metsälampi, Transport- och kommunikationsverket
- branschdirektör Juuso Kummala, Trafikledsverket
- logistikutvecklingschef Teemu Heikura, Trafikstyrningsbolag Fintraffic Ab
- verksamhetsledare Marko Forsblom, Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om transportservice ändras.

Propositionen kompletterar och preciserar Europaparlamentets och rådets förordning om utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel och Europaparlamentets och rådets förordning om elektronisk godstransportinformation. Propositionen föreskriver om organiseringen av de nationella system för informationsutbyte som förordningarna förutsätter. Uppgifterna tilldelas dels Transport- och kommunikationsverket, dels Trafikledsverket. Det är fråga om nya myndighets-

Betänkande KoUB 2/2025 rd

uppgifter. Ämbetsverken kan dock anskaffa informationstjänsterna från Trafikstyrningsbolag Fintraffic Ab.

I propositionen ingår dessutom vissa andra uppdateringar och preciseringar av informationsregleringen. Syftet är att förbättra biljett- och betalningssystemens interoperabilitet, komplettera de uppgifter som lämnas ut ur trafik- och transportregistret med vissa informationsslag och främja åtkomsten till kontaktuppgifter om personer som utövar offentlig makt.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

(1) Utskottet anser att propositionen är behövlig och lämplig. Utskottet välkomnar i princip att man också genom informationsreglering strävar efter att främja digitaliseringen av trafiken, transportsystemets effektivitet och marknadens funktion samt utvecklingen av nya typer av affärs- och servicemodeller.

Tillämpningen av offentlighetslagen

(2) Vid skötseln av de uppgifter som överförs på Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab ska lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) enligt propositionsmotiven inte tillämpas på denna verksamhet. I den lagens 4 § 2 mom. föreskrivs det att vad som sägs om en myndighet även gäller sammanslutningar, inrättningar, stiftelser och enskilda personer som utövar offentlig makt och som, enligt en lag, en bestämmelse eller en föreskrift som meddelats med stöd av en lag eller en förordning utför ett offentligt uppdrag. Enligt utredning är de uppgifter som avses i propositionen närmast uppgifter som biträder myndigheten, och de involverar inte utövning av offentlig makt. Dessutom uppstår det i praktiken ytterst få eller inga sådana handlingar som offentlighetslagen kan gälla.

(3) I sitt utlåtande GrUU 1/2025 rd lyfter grundlagsutskottet fram 5 § 2 mom. i offentlighetslagen, enligt vilket lagen också tillämpas på handlingar som har upprättats på uppdrag av en myndighet. För tydlighetens skull och för att undvika onödiga tolkningsproblem noterar kommunikationsutskottet att offentlighetslagen med stöd av 5 § 2 mom. i offentlighetslagen kan bli tillämplig när trafikstyrningsbolaget sköter uppgifter som enligt lagförslaget ska överföras till det.

Utlämnande av uppgifter ur trafik- och transportregistret till aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

(4) Sakkunniga har också fäst uppmärksamhet vid den föreslagna regleringen i 231 § 4 mom., enligt vilken uppgifter trots spärrmarkering får lämnas ut på basis av registreringsnummer också till privata parkeringsövervakningsföretag. Enligt utredning handlar propositionen till denna del närmast om att förtydliga den gällande regleringen för att säkerställa att parkeringsövervakningen fungerar och att det samhälleliga behovet i anslutning till den tillgodoses.

Betänkande KoUB 2/2025 rd

Biljett- och betalningssystemens interoperabilitet

(5) I samband med behandlingen av ärendet och sakkunnighörandet har det förts diskussion och framförts förslag också till åtgärder som går längre än propositionen när det gäller interoperabla biljett- och betalningssystem. Utskottet anser det ytterst viktigt att biljett- och betalningssystemens interoperabilitet främjas också i fortsättningen.

(6) Enligt utredning till utskottet förbättras interoperabiliteten bland annat som ett led i genomförandet och utvecklingen av den nationella trafiksystemplanen. Inom EU förväntas och bereds dessutom en rad initiativ till reglering som kan vara relevanta i frågan. Enligt kommunikationsministeriets utredning är det ändamålsenligt att bedöma och inleda eventuella ytterligare nationella åtgärder först efter det att EU-regleringen i fråga har utfärdats.

DETALJMOTIVERING

154§. Väsentlig information om mobilitetstjänster. Grundlagsutskottet och justitieministeriet fäste i sina yttranden uppmärksamhet vid överlappningen mellan 154 d § i propositionen och 154 § 2 mom. i den gällande lagen om transportservice (320/2017) i fråga om bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och skadestånd. Följaktligen stryker utskottet den överlappande regleringen som onödig i 154 § 2 mom. i den gällande lagen. Bestämmelsen i fråga ingår inte i propositionen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 182/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om transportservice (320/2017) 216 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 299/2021,

ändras 6 § 2 mom. 3 punkten, 154 § 2 mom., 155 § 1 mom. 1 punkten, 197 § 3 mom., 216 § 1 mom. 3 punkten, 227 § 1 mom. och 231 § 4 mom.,

Betänkande KoUB 2/2025 rd

av dem 154 § 2 mom. sådant det lyder i lag 198/2021, 197 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1256/2020, 216 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 299/2021, 227 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 301/2018 och 299/2021 samt 231 § 4 mom. sådant det lyder i lag 301/2018, fogas till lagen nya 154 b–154 d §, till 157 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 371/2019, ett nytt 3 mom. och till lagen nya 188 a och 203 a § enligt följande:

6 §

Beviljande av taxitrafiktillstånd

Transport- och kommunikationsverket beviljar på ansökan taxitrafiktillstånd till en juridisk person

3) som inte under de senaste två åren har försatts i konkurs i en bransch där det krävs person-, taxi- eller godstrafiktillstånd och förutsatt att inte heller en till sökanden organisationsanknuten person som avses i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) eller ett företag som på det sätt som avses i 2 kap. 4 § i värdepappersmarknadslagen står under sökandens eller den organisationsanknutna personens bestämmande inflytande har försatts i konkurs under de senaste två åren,

154 § (Ny)

Väsentlig information om mobilitetstjänster

Webbadressen eller webbadresserna för det gränssnitt som avses i 1 mom. och för den övriga information som behövs för att få tillgång till gränssnittet samt uppdateringarna av materialet ska meddelas för lagring i det informationssystem som Transport- och kommunikationsverket använt innan verksamheten inleds eller i fråga om uppdateringar omedelbart när den nya adressen är känd. Transport- och kommunikationsverket svarar för den informationstjänst till vilken webbadressen eller webbadresserna samt uppdateringarna av dem ska anmälas. Transport- och kommunikationsverket kan skaffa informationstjänsten och dess direkta produktions-, underhålls- och utvecklingsuppgifter av Trafikstyrningsbolag Fintraffic Ab i enlighet med 213 §.

154 b §

Uppgifter om laddningspunkter och tankningspunkter

Den som är ansvarig för sådana laddningspunkter och tankningspunkter för alternativa drivmedel som är tillgängliga för allmänheten svarar för att uppgifter om laddningspunkterna och tankningspunkterna finns tillgängliga genom att inrätta ett programmeringsgränssnitt och lämna information om det till den nationella åtkomstpunkten i enlighet med artikel 20.2 och 20.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1804 om utbyggnad av infrastruktur för alterna-

Betänkande KoUB 2/2025 rd

tiva drivmedel och om upphävande av direktiv 2014/94/EU, nedan *förordningen om distributionsinfrastruktur*.

Trafikledsverket svarar för den nationella åtkomstpunkt till vilken de uppgifter som avses i 1 mom. ska lämnas. Trafikledsverket kan skaffa den informationstjänst som gäller åtkomtpunkten och dess direkta produktions-, underhålls- och utvecklingsuppgifter av Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab.

154 c §

System för utbyte av godstransportinformation

Transport- och kommunikationsverket svarar för det nationella system för informationsutbyte som Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1056 om elektronisk godstransportinformation förutsätter. Transport- och kommunikationsverket kan också skaffa systemet för informationsutbyte och dess direkta produktions-, underhålls- och utvecklingsuppgifter av Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab.

154 d §

Ansvar för den som är anställd hos den som producerar informationstjänster

På personer som är anställda hos Trafikstyrningsbolaget Fintraffic Ab tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i 154, 154 a, 154 b och 154 c §. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

155 §

Biljett- och betalningssystemens interoperabilitet

Den som tillhandahåller persontransporttjänster eller förmedlingstjänster inom väg- och spårtrafik eller den som för sådana tillhandahållares räkning svarar för biljett- och betalningssystemet ska ge dem som tillhandahåller mobilitets- och kombinationstjänster tillträde till det försäljningsgränssnitt som används för biljett- och betalningssystemet för att utan sådana villkor som begränsar användningen

1) möjliggöra köp av åtminstone en sådan biljettprodukt som berättigar till en enkelresa till normalpris och i fråga om vilken den reserätt som baserar sig på biljettprodukten enkelt ska kunna påvisas med hjälp av allmänt tillgänglig teknik, och eventuellt möjlighet att ändra och avboka den, eller

Betänkande KoUB 2/2025 rd

157 §

Främjande av interoperabilitet i offentliga upphandlingar

Den behöriga myndighet som avses i 181 och 182 § ska främja biljettsamarbete mellan olika aktörer genom att publicera de allmänna avtalsvillkor som gäller biljettsamarbete. Avtalsvillkoren för biljettsamarbete ska vara rättvisa, skäliga och icke-diskriminerande.

188 a §

Organisation för registrering av identifieringsdata enligt förordningen om distributionsinfrastruktur

Transport- och kommunikationsverket är den organisation för registrering av identifieringsdata som avses i artikel 20.1 i förordningen om distributionsinfrastruktur och som utfärdar och förvaltar unika identifieringskoder för att identifiera åtminstone ansvariga för laddningspunkter och leverantörer av mobilitetstjänster.

Transport- och kommunikationsverket får på sin webbplats publicera uppgifter om identifieringskoderna och deras innehavare. De uppgifter som publiceras får inte innehålla personuppgifter.

23 kap.

Skötsel av myndighetsuppgifter

197 §

Tillsynsmyndighetens allmänna rätt att få information

Dessutom har Transport- och kommunikationsverket trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och av den som sköter en offentlig uppgift avgiftsfritt få den information som är nödvändig för fullgörande av verkets uppgifter enligt denna lag om dem som söker eller innehar tillstånd för verksamhetsutövare, om trafikansvariga, om ett företags verkställande direktör, om ansvariga bolagsmän, om den som ansöker om eller innehar ett persontillstånd, om sådana organisationsanknutna personer som avses i 2 § 2 punkten i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi och om en organisation enligt 1 punkten i den paragrafen i vilken en organisationsanknuten person hos sökanden har eller har haft ställning av organisationsanknuten person. Transport- och kommunikationsverket har vidare trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och av den som sköter en offentlig uppgift avgiftsfritt få motsvarande uppgifter om en registreringspliktig tjänsteleverantör som bedriver yrkesmässig godstransport enligt 16 §, om en trafikutövare som bedriver spårbunden stadstrafik enligt 7 kap., om en utövare av anmälningspliktig verksamhet enligt 127 och 135 § och om en anmälningspliktig tillhandahållare av en förmed-

Betänkande KoUB 2/2025 rd

lings- eller kombinationstjänst enligt 176 §. Rätten att få information gäller också straffregistret och bötesregistret.

203 a §

Publicering av uppgifter om personer som utövar offentlig makt

Transport- och kommunikationsverket får på sin webbplats publicera namn och kontaktuppgifter i anslutning till utövandet av verksamheten, uppgift om verksamhetsområde samt uppgift om vilka uppgifter en person har rätt att sköta när det gäller bedömare av prov som avses i 37 §, examinator som avses i 89 §, person med kontrollantbehörighet som avses i 130 §, läkare och psykolog som avses i 204–207 § samt examinator för språkprov och bedömare av kontrollflygares behörighet som avses i 211 § 4 mom. Som kontaktuppgift får telefonnummer, e-postadress eller webbplats publiceras och som verksamhetsområde en kommun eller ett landskap. Personen har dock rätt att förbjuda publicering av sina uppgifter.

216 §

Trafik- och transportregistrets innehåll och syfte

Transport- och kommunikationsverket för ett elektroniskt trafik- och transportregister som innehåller uppgifter om

3) persontillstånd.

227 §

Utlämnande av uppgifter ur trafik- och transportregistret i enskilda fall

Var och en har rätt att i enskilda fall få följande uppgifter:

1) på basis av företags- och organisationsnummer, företagets namn eller tillståndets nummer, uppgift om namn och kontaktuppgifter för en innehavare av tillstånd för verksamhetsutövare samt tillståndets nummer, tillståndets giltighetstid och ansvarspersonens namn eller, om verksamhetsutövaren är en fysisk person, på basis av för- och efternamn, personbeteckning eller någon annan identifieringsuppgift, uppgift om verksamhetsutövarens namn och kontaktuppgifter till arbetet samt tillståndets nummer, tillståndets giltighetstid och ansvarspersonens namn,

2) på basis av den beteckning som identifierar ett trafikmedel, uppgift om trafikmedlet samt dess ägares och innehavares, användares och deras företrädares namn, adress och andra kontaktuppgifter, företags- och organisationsnummer, uppgifter om besiktning, beskattning och inteckningar samt uppgift om försäkringstagare, försäkringsbolag och försäkringens giltighet,

3) på basis av för- och efternamn, personbeteckning eller någon annan identifieringsuppgift, uppgift om en persons rätt att framföra ett trafikmedel eller om något annat persontillståndets giltighet och omfattning,

Betänkande KoUB 2/2025 rd

4) på basis av för- och efternamn, personbeteckning eller någon annan identifieringsuppgift, uppgift om att personen avlagt en i 26 a § avsedd förarutbildning som är inriktad på grupper med särskilda behov.

231 §

Begränsning av rätten att lämna ut uppgifter ur trafik- och transportregistret

Ett sådant förbud mot att lämna ut uppgifter som avses i 1 och 2 mom. eller en sådan spärrmärkning som avses i 3 mom. hindrar inte att uppgifter lämnas ut till myndigheter eller till andra som sköter lagstadgade uppgifter. De förbud mot att lämna ut uppgifter som avses i 1 och 2 mom. hindrar inte att uppgifter lämnas ut till aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och som har registrerat sig enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018) för indrivning av en i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) avsedd fordran som förfallit till betalning, om fordran har samband med transporter och uppgiften är nödvändig för indrivning av fordran.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 4.3.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jouni Ovaska cent
vice ordförande Timo Furuholm vänst
medlem Pekka Aittakumpu saf
medlem Marko Asell sd
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Petri Huru saf
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Mats Löfström sv
medlem Anna-Kristiina Mikkonen sd
medlem Martin Paasi saml
medlem Pinja Perholehto sd
ersättare Eerikki Viljanen cent.

Betänkande KoUB 2/2025 rd

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.